

ex causis prædictis, & modis ad habentes pecunias deputatas pro ipsorum necessitatibus recurrere oportebit ad tenentes ipsas, quicunque hi fuerint, principales, vel nuntii, in omnibus sic se gerant, quod se cunctis ostendant in dictis pecuniis (sicut nec habent) penitus nil habere. Quapropter præcipere, quod, & qualiter pecunia expendatur, computumque exigere de expensa, eam quomodocunque repetere, sive deponere, aut deponi facere, capfulam pecuniæ, vel ejus clavem deferre: hos actus, & consimiles sibi fratres illicitos esse sciant. Prædicta enim facere ad solos dominos pertinet, qui dederunt, & eos, quos ipsi deputaverunt ad hoc ipsum. Proinde cum vir sanctus paupertatis præmissæ in regula modum exprimens, dixerit in eadem: fratres nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sed tanquam peregrini, & advenæ in hoc seculo in paupertate, & humilitate Domino famulantes, vadant pro elemosyna confidenter: sicque declaratum extitit per nonnullos prædecessores nostros Romanos Pontifices, hanc expropriationem intelligi debere tam in speciali, quam etiam in communi, propter quod & rerum omnium concessarum, oblatarum, & donatarum fratribus (quas & quarum usum, facti scilicet, ordini vel a ipsis fratribus licet habere) proprietatem, & dominium in se & Romanam Ecclesiam receperunt, dimisso ipsis fratribus in eis tantummodo usu facti simpliciter: ad nostrum fuerunt deducta examina, quæ in ordine fieri dicebantur, & videbantur prædicto voto & puritati ordinis repugnare: videlicet, ut ea prosequamur ex ipsis, quæ remedio credimus indigere, quod se institui hæredes non solum sustinent, sed procurant. Item, quod redditus annuos recipiunt interdum in tam notabili quantitate, quod conventus habentes totaliter inde vivunt. Item, quod cum ipsorum negotia, etiam pro rebus temporalibus in curiis agitantur, assistunt advocatis, & procuratoribus, & ad instigandum eisdem se ibidem personaliter præsentant. Item, quod executiones ultimarum suscipiunt veluntatum, & gerunt, seq; intromittunt quandoque de usurarum, vel male ablatorum dispositionibus seu restitutionibus faciendis. Item, quod alicubi non solum excessivos hortos, sed etiam vineas magnas habent: de quibus tam de oleis, quam de vino multum colligitur ad vendendum. Item, quod temporibus messium, vel vindemiarum sic copiose granum, & vinum, mendicando, vel aliunde emendo, colliguntur a fratribus, & in cellariis, & granariis reconduunt, quod per anni residuum absque eorum mendicatione possunt transigere vitam suam. Item, quod Ecclesias vel alia ædificia faciunt, vel procurant fieri in quantitate, & curiositate figuræ & formæ, ac sumptuositate notabiliter excessiva, sic quod non videntur habitacula pauperum, sed magnatum. Paramenta etiam Ecclesiastica in plerisque locis tam multa habent, & tam notabiliter pretiosa, quod excedunt in his magnas Ecclesias cathedrales. Equos insuper, & arma eis oblata in funeralibus recipiunt indistincte. Tamen communitas fratrum, & specialiter Rectores ipsius ordinis asserunt, quod prædicta, seu plura ex ipsis in ordine non fiebant, quod & si qui reperiantur rei in talibus, rigide puniuntur, necnon contraria, ne fiant, sunt facta pluries ab antiquo statuta in ordine multum stricta. Cupientes igitur nos ipsorum fratrum providere conscientis, & cuncta dubia (quantum possibile nobis est) de ipsorum peccatoribus remove, ad prædicta modo qui sequitur respondemus. Cum enim ad veritatem vitæ pertineat, ut id, quod exterius agitur, interiori mentis dispositionem, & habitum repræsentet: necesse habent fratres, qui se expropriatione tanta a temporalibus abstraxerunt, ab omni eo, quod dictæ expropriationi esset, vel posset videri contrarium, abstinere.

a Al. ita: & ipsis.

Quia igitur in successoribus transit non solum usus rei, sed & dominium suo tempore in hæredes: fratres autem prædicti nihil sibi in speciali acquirere, vel eorum ordini possunt, etiam in communi: declarando dicimus, quod successionum hujusmodi, quæ etiam ex sui natura indifferenter ad pecuniam & etiam ad alia mobilia, & immobilia se extendunt (considerata sui puritate voti) nullatenus sunt capaces. Nec licet eis valorem hæreditatum talium, vel tantam earum partem, quod præsumi posset hoc in fraudem fieri, quasi sub modo, & forma legati sibi dimittere, vel sic dimissa recipere, quia potius ista sic fieri ab ipsis simpliciter prohibemus. Cumque annui redditus inter immobilia censeantur a jure, ac hujusmodi redditus obtinere paupertati, & mendicitati repugnet: nulla dubitatio est, quod prædictis fratribus redditus quoscunque, sicut & possessiones, vel eorum a etiam usum (cum eis non reperitur concessus) recipere, vel habere conditione considerata ipsorum non licet. Amplius cum non solum quod malum esse dignoscitur, sed & omne, quod speciem habet mali, sit a viris perfectis specialiter vitandum: ex talibus autem assistentis in curiis, & instigationibus, cum de rebus agitur in ipsorum commoda convertendis, creduntur verisimiliter ex his, quæ foris patet (de quibus habent homines foris judicare) in ipsis rebus fratres b assistentes aliquid querere tanquam suum: nullo modo debent hujusmodi voti & regulæ professores se talibus curiis & litigiosis actibus immiscere, ut & testimonium habeant ab his, qui foris sunt, & puritati satisfaciant voti sui, ac evitetur per hoc scandalum proximorum. Verum etiam cum dicti ordinis fratres, non solum a receptione, proprietate, dominio sive usu ipsius pecuniæ, verum etiam a contrectatione qualibet ipsius, & ab ea sint penitus alieni, quemadmodum sæpè dictus prædecessor noster in declaratione hujusmodi regulæ plane dixit: cumque dicti ordinis professores pro nulla re temporali possint in iudicio experti, prædictis fratribus non licet, nec competat, quia potius [considerata sui puritate status] debent sibi scire interdictum, quod hujusmodi executionibus & dispositionibus se exponant: cum hæc sæpius absque litigio & contrectatione, vel administratione pecuniæ nequeant expediri. Veruntamen in his exequendi dari consilium ipsorum statui non obstitit, cum ex hoc ipsis circa bona temporalia nulla jurisdictio, sive actio in iudicio, sive dispensatio tribuatur. Licet vero non solum sit licitum, sed & multum conveniens rationi, quod fratres, qui in laboribus spiritualibus orationis & studii sedulo occupantur, hortos & areas habeant competentes ad collectionem, & recreationem sui, & interdum ad seipsum post labores hujusmodi corporaliter deducendos, necnon ad habenda necessaria hortilitia pro seipsis: habere tamen hortos aliquos, ut colantur, ac olera ac alia hortalia pretio distrahantur, necnon & vineas, repugnat suæ regulæ, & ordinis puritati, secundum quod dictus prædecessor declaravit, ac etiam ordinavit: quod si talia ad usus proxime dictos ut puta agrum vel vineam ad colendum, & consimilia, fratribus legantur, per omnem modum fratres a receptione talium abstinere: cum etiam præmissa habere, ut pretium fructuum suis temporibus habeatur c, ad naturam & formam proventuum appropinquet. Rursus cum prædictus sanctus tam in exemplis vitæ, quam verbis regulæ ostenderit se velle, quod fratres sui, & filii, divinæ providentiæ innitentes suos in Deum jacerent cogitatus, qui volucres cœli pascit, quæ non congregant in horrea, nec seminant, nec metunt: non est verisimile voluisse ipsum eos habere granaria,

a Al. earum. b Al. ita: fratres, & assistentes, &c. a alias, habeant.

nararia, vel cellaria, ubi quotidianis mendicationibus deberent sperare posse transigere vitam suam. Et ideo non ex timore levi relaxare a se debent ad congregationes, & conservationes b hujusmodi faciendas, sed tunc tantum, cum esset multum credibile ex jam expertis, quod non possent vitæ necessaria aliter invenire. Hoc autem ministrorum, & custodum simul, & separatim in suis administrationibus, & custodiis (cum Guardiani, & duorum de conventu loci discretorum Sacerdotum, & antiquorum in ordine fratrum consilio, & assensu) duximus iudicio relinquendum, eorum super hoc conscientias specialiter onerantes. Hinc est etiam, quod cum vir sanctus fratres suos in paupertate summa, ac humilitate fundare voluerit, quoad affectum pariter, & effectum, sicut fere regula tota clamat, convenit ipsis, quod nullo modo deinceps fieri faciant, vel fieri sustineant Ecclesias, vel alia quæcunque ædificia, quæ (considerato fratrum inhabitantium numero) excessiva in multitudine, & magnitudine debeant reputari: ideoque volumus, quod ubique in suo ordine deinceps temperatis, & humilibus ædificiis sint contenti, ne huic tantæ paupertati præmissæ, quod patet oculis, contrarium foris clamet. Quamvis etiam paramenta, & vasa Ecclesiastica ad honorem divini nominis ordinentur, propter quem omnia fecit ipse Deus: tamen qui absconditorum est cognitor, ad animum sibi ministrantium respicit principaliter, non ad manum: nec per illas sibi vult serviri, quæ suorum servitorum conditioni, & statui dissonant: propter quod sufficere debent eis vasa, & paramenta Ecclesiastica decentia, in numero, & in magnitudine sufficientia competenter. Superfluitas autem, aut nimia pretiositas, vel quæcunque curiositas in his, seu aliis quibuscunque non potest ipsorum professioni, vel statui convenire: cum enim hæc sapienter thesaurizationem, seu copiam, paupertati tantæ quoad humanum iudicium derogant manifeste. Qua propter præmissa servari a fratribus volumus, & mandamus. Circa equorum vero, & armorum oblationes illud decernimus in omnibus, & per omnia observandum c, quod per declarationem prædictam in pecuniariis noscitur elemosynis definitum. Ex præmissis autem succrevit non parum scrupulosa quæstio inter fratres: videlicet, utrum ex suæ professione regulæ obligentur ad arctum, & tenuem, sive pauperem usum rerum: quibusdam ex ipsis credentibus, & dicentibus, quod sicut quoad dominium rerum habent ex voto abdicationem arctissimam, ita ipsis quoad usum arctitudo maxima, & exilitas est indicata. Aliis in contrarium asserentibus, quod ex professione sua ad nullum usum pauperem qui non exprimitur in regula, obligantur: licet teneantur ad usum moderatum temperantiæ, sicut & magis ex concedenti, quam ceteri Christiani. Volentes itaque conscientiarum prædictorum fratrum providere quieti, & his altercationibus finem dare declarando dicimus, quod fratres Minores ex professione suæ regulæ specialiter obligantur ad arctos usus, seu pauperes, qui in ipsorum regula continentur, & eo obligationis modo, sub quo continentur, seu ponit regula dictos usus. Dicere autem, sicut aliqui asserere perhibentur, quod hæreticum sit tenere, usum pauperem includi, vel non includi sub voto Evangelicæ paupertatis, præsumptuosum, & temerarium iudicamus. Demum, quia ex eo, quod dicta regula, per quos, & ubi fieri debeat Ministri Generalis electio, tradens, nullam fecit de ministrorum provincialium electione, vel institutione penitus mentionem, oriri super hoc poterat dubitatio inter fratres: Nos volentes posse ipsos clare, ac secure procedere in omnibus factis suis declaramus, statum etiam, & ordinamus in hac constitutione in perpetuum valitura, ut cum alicui Provincia de ministro

a Al. laxare. b Al. observationes. c Al. servandum.

fuerit providendum, ipsius ministri electio a penes Capitulum provinciale resideat, quam idem Capitulum die sequenti, qua fuerit congregatum, facere teneatur. Ipsius autem electionis confirmatio ad Ministrum pertineat generalem. Et si quidem ad electionem hujusmodi per formam scrutinii procedatur, & (votis in diversa divisio) electiones plures in discordia celebrari contingat: illa, quæ a majori parte Capituli numero [nulla zeli, vel meriti collatione, aut consideratione habita] fuerit celebrata, exceptione, seu contradictione quacunque alterius partis non obstante, per dictum Generalem Ministrum de consilio discretorum de ordine (prius tamen ex officio, prout spectat ad ipsum, diligenti examinatione præmissa) confirmetur, vel etiam infirmetur, prout eis secundum Deum visum fuerit expedire. Et si fuerit infirmata, ad Capitulum provinciale electio hujusmodi revertatur. Cæterum si Capitulum memoratum die prædicta ministrum eligere prætermittat, extunc ministri Provincialis provisio ad Generalem ministrum libere devolvatur. Verum si Ministro prædicto, & Capitulo generalibus ex certa, manifesta, ac rationabili causa videretur aliquando in provinciis ultramarinis Hyberniæ, seu Græciæ, seu Romæ, in quibus hæcenus alius providendi modus dicitur ex causa certa, & rationabili fuisse servatus, expedire ministrum Provincialem per ministrum Generalem, cum proborum ordinis consilio potius, quam per prædicti Capituli electionem præfici in provinciis Hyberniæ, etiam ultramarinis irrefragabiliter: in Romana vero, vel Græcia, quando Minister dictæ provinciæ moreretur, vel absolveretur citra mære: illa vice servetur absque dolo, partialitate, & fraude super quo eorum conscientias oneramus) quod super hoidictus minister cum dictorum proborum consilio duxerit ordinandum. In destitutione vero dictorum ministrorum Provincialium servari volumus, quod super hoc hæcenus de ipso ordine extiterit observatum. Cæterum si contingeret eosdem ministro Generali carere, per Vicarium ordinis fiat super hoc, quod faciendum fuerit per eundem ministrum, usquequo provisum fuerit de Generali Ministro. Porro, si quid de hujusmodi ministro Provinciali secus attentari forte contigerit, illud ipso facto sit irritum, & inane. Nulli igitur omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum, dictorum, commissionis, rehibitionis, prohibitionis, ordinationis, mandati, constitutionum, iudicationum, & voluntatum infringere, vel eiusdem temerario contraire. Si quis autem &c.

C A P. II.

Determinat, & declarat, quid significant hæc verba uservata in judicialibus commissionibus, quæ sunt a Principe vel a jure: scilicet, quod procedatur simpliciter, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicii. Joan. Andr.

Idem Clemens b V.

Sæpe contingit, quod causas committimus, & in earum aliquibus simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicii procedi mandamus: de quorum significatone verborum a multis contenditur, & qualiter procedi debeat, dubitatur. Nos autem dubitationem hujusmodi [quantum nobis est possibile] decidere cupientes, hæc in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut iudex, cui taliter causam committimus, necessario libellum non exigit, litis contestationem non postulet, in tempore etiam feriariarum ob necessitates hominum indultarum a jure procedere valeat, amputet dilationum materiam, litem, quanto poterit, faciat breviorum, exceptiones, appellationes dilatorias, & fru-

a De modo electionis faciendæ vide novissime sancita in Concilio Trid. sess. 25. de regularibus & monialibus. c. 6. b Hæc duo verba, Clemens V. absunt a vetust. codic.

frustratorias repellendo, partium, Advocatorum, & Procuratorum contentiones & jurgia, testiumque superfluum multitudinem refranando. Non sic tamen Judex litem abbreviter, quin probationes necessarias, & defensiones legitime admittantur. Citationem vero, ac præstationem juramenti de calumnia vel malitia, sive de veritate dicenda, ne veritas occultetur, per commissionem hujusmodi intelligimus non excludi. Verum quia juxta petitionis formam pronuntiatio sequi debet, pro parte agentis, & etiam rei, si quid petere voluerit, est in ipso liris exordio petitio facienda, sive scriptis, sive verbo: actis tamen continuo (ut super quibus positiones, & articuli formari debeant, possit haberi plenior certitudo, & ut fiat definitio clarior) inferenda. Et quia positiones ad faciliorem expeditionem litium, propter partium confessiones, & articulos ad clariorem probationem usus longævus in causis admittit: nos usum hujusmodi observari volentes, statuimus, ut Judex sic deputatus a nobis (nisi aliud de partium voluntate procedat) ad dandum simul utroque terminum dare possit, & ad exhibendum omnia acta & munimenta, quibus partes uti volunt in causa, post dationem articulorum diem certum, quandocumque sibi vi-

debitur, valeat assignare: eo salvo, quod ubi remissionem fieri contingeret, pro testibus producendis possint etiam instrumenta produci, assignatione hujusmodi non obstantem. Interrogabit etiam partes, sive ad earum instantiam, sive ex officio, ubicumque hoc æquitas suadebit. Sententiam vero definitivam (citatis ad id licet non peremptorie partibus) in scriptis, & (prout magis sibi placuerit) stans, vel sedens proferat: etiam (si ei videbitur) conclusione non facta, prout a ex petitione & probatione, & aliis actibus in causa fuerit faciendum. Quæ omnia etiam in illis casibus, in quibus per aliam constitutionem nostram, vel alias procedi potest simpliciter & de plano, ac sine strepitu & figura judicii, volumus observari. Si tamen in præmissis casibus solennis ordo judiciarius in toto, vel in parte non contradicentibus partibus observetur, non erit processus propter hoc irritus, nec etiam irritandus. Data Avenion. XIII. Calend. Decembr. Pontificatus nostri Anno 2.

a in antiquioribus etiam impressis constanter legitur ita, prout ex petitione & probatis, & aliis, &c.

Clementine Constitutiones accurate castigatæ cum summariis admodum familiaribus finiuntur.



EXTRAVAGANTES SEU CONSTITUTIONES VIGINTI A JOANNE PAPA XXII. EDITÆ.

TITULUS I. DE ELECTIONE, ET ELECTI POTESTATE. CAP. I.

(Anno 1316. in Gallia.)

Electi, qui pro suarum electionum negotio ad curiam venire deberent, etiam sede vacante, non tenentur de necessitate in ipsa curia morari: & licet alibi morantur, nullum eis præjudicium generatur. facit Clement. Ne Romani. §. fin. eod. tit.

Aonus Apostolicæ servitutis superna dispositione vocati, ambiguitates, ex quibus possent Ecclesiis damnosa provenire dispendia, tollere cupientes, de potestatis plenitudine, ac fratrum nostrorum consilio ordinamus, quod quibuscumque electis, qui ad sedem Apostolicam venire, vel mittere tenebantur, ac ipsorum electionum instructoribus, qui in veniendo ad sedem ipsam, & se præsentando ipsa sede vacante, vel non vacante servaverunt tempora a canonibus instituta (dummodo præsentialiter adfuerint in civitate Lugdun. vel fuerint Avenione in Calendis Octobris) ubicumque se-

de vacante moram traxerint, nullum ipsis, seu eorum juræ præjudicium ex mora interim facta ubilibet generetur: sed eorum jura circa electiones hujusmodi hoc non obstante perinde serventur illæsa, ac si apud sedem Apostolicam moram traxissent. Non obstantibus prædecessorum nostrorum constitutionibus quibuscumque: quibus tamen quoad alia, nullum volumus præjudicium generari. Nulli ergo, &c. nostræ ordinationis infringere, &c. Datum Lugduni VIII. Idus Septemb. Anno 2.

CAP. II.

[An. 1317. in Gallia.]

Beneficio vacante, cujus fructus ad certum tempus debentur alicui annalia habenti, vel alii, qualiter debeant fructus ipsi dividi inter ipsam annalia habentem, & beneficiarium, & divisione facta, cujus sit electio, hæc declaratio constituitur. Et potest poni sub tit. de rescript. vel Ne sed. vacant. vel ut Eccl. benefic. vel de verborum signific.

Suscepti regiminis nos cura sollicitat, ut quæ in Ecclesiis non absque dispendio ministrorum, & cultus detrimen-

detrimen-
to divini servari viderimus, per appositionem congrui moderaminis in melius reformemus. Cum itaque in nonnullis Ecclesiis observetur, & a longis retro temporibus fuerit observatum, quod fructus primi vel secundi, aut alterius cujuscumque sequentis anni beneficiorum vacantium in eisdem defuncto, vel fabricæ, aut Ecclesiis, vel personis habentibus annalia, de consuetudine, privilegio vel statuto applicantur in totum: ita quod illi, qui hujusmodi beneficia canonice obtinent, & ad quos alius de jure fructus ipsi spectare deberent, nihil inde percipiunt: unde illud inconveniens sequitur, quod commode nequeunt ad impendendum servitium debitum residere in Ecclesiis, in quibus beneficiati existunt. Nos a de illo super his remediis providere volentes, per quod hi & illi in fructuum prædictorum perceptione participent, & Ecclesiæ debitis servitiis non fraudentur: præsertim decreto statuimus de fructuum nostrorum consilio, quod illi, qui fructus prædictos sibi b hæstenus integre vendicabant, ex privilegio, consuetudine vel statuto, nihil exinde ultra summam, pro qua unumquodque beneficiorum ipsorum consuevit in solutione decimæ taxari, prætextu cujusvis privilegii, consuetudinis, vel statuti quovis modo percipiant, sed ipsius summæ perceptione duntaxat sint omnino contenti: totali residuo prædicta obtinentibus beneficia remansuro: nisi forsitan illi, qui fructus eisdem soliti fuerant (ut præfertur) cum integritate percipere, pro se mallet ipsam habere residuum, & obtinentibus ipsa beneficia summam dimittere memoratam: quo casu percipiendi, quod maluerint, illis relinquimus optionem: sic, quod intra decem dies, postquam sciverint beneficia ipsa vacare, iis, quibus annalia e ipsa debentur ex privilegio, consuetudine, vel statuto, vel ipsorum annalium a collectores, quam partem habere voluerint, an scilicet decimæ taxationem, vel illa dimissa residuum, nulla subhaftatione præmissa eligere teneantur. Quam electionem, si intra dictos decem dies non fecerint (ut dictum est) extunc ad eum, cujus est beneficium, hujus optio, vel electio transeat ipso jure. Et hoc in Ecclesiis & partibus illis, in quibus beneficia majora, & alia, quæ ad solutionem decimæ sunt taxata, volumus observari. In illis vero Ecclesiis & partibus, in quibus decimarum taxatio non est facta, servetur quod fructus & obventiones beneficii tunc vacantis, quod e decimam solvere consuevit, per medium dividantur: quorum medietatem habeat is, cui annalium f per alterum de prædictis modis perceptio est concessa. Reliquam vero medietatem percipiat ille, cui beneficium est concessum, pro sustentatione sua, & aliis Ecclesiæ oneribus supportandis. Quod si alter de prædictis prefata medietate noluerit esse contentus, altero contentari volente, pars nolentis transeat ad volentem g: & volens fructus, & obventiones illius beneficii percipiat universos, eidem beneficio congrue faciens deserviri, ac ejus supportans onera consueta. Et si quicquam aliquis prædictorum ultra præmissa perceperit, illudque his, ad quos pertinebit, intra mensem non restituerit cum effectu: eo ipso si Episcopus, vel superior Prælati fuerit, a pontificalibus, & ingressu Ecclesiæ sit suspensus; si autem capitulum, universitas, vel collegium, interdicho se noverint (donec prædicta cum integritate restituerint) subjacere. Si vero aliqua singularis persona Ecclesiastica, vel mundana id fecerit, excommunicationis incurrat sententiam ipso facto, a qua sine restitutione præmissa, præterquam in mortis articulo, minime absolvatur: non obstantibus quibuscumque privilegiis, vel indulgentiis, aut contrariis consuetudinibus &

a Vide l. fundo. C. de omni agro deser. lib. 11. b al. ibi. c al. annalia. d al. annualium. e al. quos. f al. annualium. g Vide l. si totam. ff. de acquir. bar. l. hæc scriptura. §. fin. ff. de cond. & demon. Fom.

Tom. II.

statutis, juramento a, confirmatione sedis Apostolicæ, aut alia quacumque firmitate vallatis, quæ omnia, quoad hoc, auctoritate Apostolica revocamus, & nullius deinceps esse volumus firmitatis. Nulli ergo, &c. nostræ constitutionis, revocationis, cassationis, irritationis & voluntatis, &c.

TITULUS II. DE MAJORITATE, ET OBIEDIENTIA. CAP. UN.

[Anno 1317. Avenioni.]

Quia multi assumebant dominium, & se creari faciebant potestates, & Capitaneos in comitatu Sabina, & aliis locis hic nominatis, qui sunt de patrimonio Ecclesiæ Romanæ: inhibetur, ne tales de cætero assumantur, neque illis tanquam talibus obediatur: & quod nullus hujusmodi præminentiam sibi audeat adscribere sine speciali licentia sedis Apostolicæ. Et si sine aliqua civitate, quæ habeant jus eligendi tales Capitaneos per sedem Apostolicam confirmandos, utat Papa, quod ante confirmationem debitam nulla eis tanquam talibus præstetur obedientia.

Ecclésiæ Romanæ suorumque fidelium dispendia dissimulare non possumus, quin postquam nobis cognita fuerint, adversus ea opportunis remediis occurramus. Attendentes igitur gravia nocentia, quæ nonnullis civitatibus, terris, castris, intra patrimonium beati Petri in Tuscia, Comitatum Sabina, & terram Arnolphorum constitutis, eidem Ecclesiæ Romanæ subiectis, & personis singularibus eorundem, ex diversorum tam nobilium, quam etiam aliorum usurpato regimine provenerunt, & volentes super hoc in posterum eorum dispendiis præcavere: omnibus & singulis comitatibus, seu universitatibus, & singulis personis civitatum, terrarum, castrorum, & locorum intra patrimonium, comitatum, & terram prædictos constitutis, in quibus videlicet nobis, seu quibusvis officialibus nostris jus b competit deputandi, vel instituendi, aut eligendi seu ponendi Potestates, Capitaneos, Dominos, vel Rectores, aut Officiales quoslibet alios, ne ipsæ Potestatem, Capitaneum, Dominum, Rectorem vel defensorem, seu quemcumque alium officialem, quocumque nomine censeatur, in civitatibus, castris, terris & locis prædictis, aut eorum aliquo eligere, assumere, vocare vel recipere, retinere, aut jam electo vel assumpto, vocato seu recepto, tanquam Potestati seu Capitaneo, Rectori seu defensori, vel officiali obedire quoquo modo præsumant: neve taliter electus, assumptus, receptus seu vocatus, hujusmodi potestatis, capitaneatus, domini, vel rectoriæ, seu defensoriæ, aut quodcumque aliud cujusvis nominis officium recipere, acceptare, assumere, vel gerere (nisi de nostra, & Apostolicæ sedis licentia speciali) quomodolibet audeat, sed assumptum omnino demittat. Ubi vero ad communitates seu universitates, & singulares personas civitatum, terrarum, castrorum, & locorum prædictorum, vel eorum aliquem jus competit eligendi potestatem, Capitaneum, Dominum, vel Rectorem, seu Officialem quemlibet alium, qui per nos seu quosvis Officiales nostros debeat aut consueverit confirmari, ne ante debitam confirmationem obtentam ipsæ, vel earum aliquæ sic electo, tanquam potestati, seu Capitaneo, Rectori vel defensori, seu officiali in quibusvis obediatur, neve taliter electus quousque confirmationem habuerit [ut præfertur] hujusmodi potestatis, capitaneatus, domini, vel rectoriæ, seu defensoriæ, aut

U u u

cujus.

a Vide c. cum non debeat. de elect. lib. 6. in verbo, pacta. Clem. dudum. de sepul. b Vide c. Constantinus. 26. dist. & 23. q. 8. convenior. de Cleric. conjug. c. ex parte. in authent. quomodo oper. Episc. col. 1. in princ.